

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 131/2023
23.05.2023 године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, председника већа, судије Татјане Миљуш и судије Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АЕРОДРОМ НИКОЛА ТЕСЛА АД Београд, против туженог AIR SERBIA CATERING DOO Београд, кога заступа Немања Илић, адвокат из ..., ради дуга, вредност спора 34.938.389,87 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж.бр.4502/22 од 19.10.2022 године, у седници већа одржаној дана 23.05.2023. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж.бр.4502/22 од 19.10.2022 године у ставу два и три изреке и предмет се у том делу враћа другостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда Пж.бр.4502/22 од 19.10.2022 године, у ставу један изреке, делимично је одбијена жалба тужиоца као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 11119/21 од 07.02.2022. године у делу става I изреке, којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му плати износ од 10.185.806,29 динара са законском затезном каматом и то на појединачне износе наведене у овом ставу, од доспелости до исплате.

Ставом два изреке, преиначена је пресуда Привредног суда у Београду П 11119/21 од 07.02.2022. године у делу става I изреке, којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 24.332.810,27 динара, као и у ставу II изреке и пресуђено тако што се обавезује тужени AIR SERBIA CATERING DOO Београд да тужиоцу АД АЕРОДРОМ НИКОЛА ТЕСЛА Београд исплати износ од 24.332.810,27 динара са законском затезном каматом и то:

- на износ од 652.464,62 динара почев од 11.01.2016. године до исплате
- на износ од 660.863,76 динара почев од 11.02.2016. године до исплате
- на износ од 564.315,96 динара почев од 11.03.2016. године до исплате
- на износ од 657.005,83 динара почев од 11.04.2016. године до исплате
- на износ од 695.223,50 динара почев од 11.05.2016. године до исплате
- на износ од 754.709,25 динара почев од 11.06.2016. године до исплате
- на износ од 880.899,73 динара почев од 21.07.2016. године до исплате
- на износ од 949.483,03 динара почев од 11.08.2016. године до исплате
- на износ од 1.010.154,94 динара почев од 21.09.2016. године до исплате

- на износ од 975.517,08 динара почев од 21.10.2016. године до исплате
- на износ од 852.538,09 динара почев од 21.11.2016. године до исплате
- на износ од 718.228,77 динара почев од 11.12.2016. године до исплате
- на износ од 721.896,01 динара почев од 11.01.2017. године до исплате
- на износ од 657.273,79 динара почев од 11.02.2017. године до исплате
- на износ од 601.128,07 динара почев од 11.03.2017. године до исплате
- на износ од 686.589,60 динара почев од 11.04.2017. године до исплате
- на износ од 721.494,39 динара почев од 16.05.2017. године до исплате
- на износ од 710.861,50 динара почев од 21.06.2017. године до исплате
- на износ од 797.283,29 динара почев од 11.07.2017. године до исплате
- на износ од 921.878,58 динара почев од 11.08.2017. године до исплате
- на износ од 953.253,53 динара почев од 11.09.2017. године до исплате
- на износ од 873.773,16 динара почев од 11.10.2017. године до исплате
- на износ од 677.372,38 динара почев од 11.11.2017. године до исплате
- на износ од 529.074,29 динара почев од 11.12.2017. године до исплате
- на износ од 570.917,52 динара почев од 11.01.2018. године до исплате
- на износ од 613.124,92 динара почев од 11.02.2018. године до исплате
- на износ од 364.754,66 динара почев од 16.03.2018. године до исплате
- на износ од 387.020,52 динара почев од 11.04.2018. године до исплате
- на износ од 427.342,14 динара почев од 11.05.2018. године до исплате
- на износ од 430.795,63 динара почев од 21.06.2018. године до исплате
- на износ од 550.230,66 динара почев од 16.07.2018. године до исплате
- на износ од 564.426,14 динара почев од 11.08.2018. године до исплате
- на износ од 595.089,19 динара почев од 11.09.2018. године до исплате
- на износ од 547.106,75 динара почев од 11.10.2018. године до исплате
- на износ од 427.033,80 динара почев од 11.11.2018. године до исплате
- на износ од 631.685,19 динара почев од 20.12.2018. године до исплате

Ставом три изреке, обавезује се тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 68.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема ове пресуде.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж.бр.4502/22 од 19.10.2022 године, тужени преко пуномоћника из реда адвоката је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези са чланом 233, 315, 394, и битне повреде из члана 374 став 2 тачка 7 учињених у поступку пред другостепеним судом, због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Ревизија се изјављује у односу на став два и три изреке.

У одговору тужилац оспорава наводе ревизије и предлаже да се иста одбије као неоснована.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408 Закона о парничном (Сл.гласник РС бр. 72/11 ..са изменама) и утврдио да је ревизија туженог основана.

Према чињеничном стању које је утврђено пред првостепеним судом, тужилац је туженом у периоду од децембра 2011. до октобра 2018. године фактурисао различите накнаде и то: за коришћење телефона и за обављене телефонске разговоре, за обуку радника туженог за самостално кретање и управљање возилом по пристанишној платформи Аеродрома Никола Тесла у Београду, за израду дозволе за самостално управљање возилом по пристанишној платформи и маневарским површинама на Аеродрому Никола Тесла Београд, за израду и издавање ИД картица за комерцијално

коришћење платформе на аеродрому, као и за приступ сервисним и помоћним сервисним саобраћајницама на Аеродрому Никола Тесла.

Тужени је оспорио основ и висину постављеног захтева наводима да му тужилац није пружио услуге које потражује у овом поступку, као и да не постоји закључен уговор између парничних странака о коришћењу аеродромске инфраструктуре, иако је тужилац као оператер аеродрома био у обавези да по члану 130. став 4. Закона о ваздушном саобраћају, такав уговор са туженим закључи.

Ценећи изведене доказе првостепени суд је закључио да издате фактуре представљају једностранни акт тужиоца, односно једнострану исправу која прати робу или извршену услугу, па саме по себи нису довољан доказ да је услуга извршена. Такође је првостепени суд сматрао да докази које је тужилац накнадно доставио на новој главној расправи, нису благовремено достављени овом суду, тј. да нема оправданих разлога због којих те доказе није могао доставити до закључења припремног рочишта у овом поступку. Стога је одбио предлог да се изведе доказ саслушањем сведока и вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке и потом, одбио тужбени захтев у целини.

Привредни апелациони суд налази да је на утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право и то одредбе Закона о ваздушном саобраћају када је одбио тужбени захтев.

Другостепени суд сматра да у конкретном случају тужени је само паушално оспорио основ и висину тужбеног захтева, Према мишљењу другостепеног суда, претежан део утуженог потраживања односи се на накнаду за комерцијално коришћење аеродромске платформе на Аеродрому Никола Тесла, фактурисану по месецима. У издатим рачунима се наводи да су сачињени према приложеним листама и спецификацијама за сваки месец појединачно. Тужилац је на рочишту од 07.02.2022. године доставио за суд и супротну страну и комплетне листе пролазака возила туженог на аеродромској платформи, као и комплетну евиденцију пролазака возила туженог преко службеног пролаза Е на ЦД-у. Листе садрже табеларне податке о свим пролазима возила туженог, као и регистарски број тих возила. Такође су достављени и ценовници тужиоца који су важили у утуженом периоду. У питању су Ценовник комерцијалног коришћења платформе АД Аеродром Никола Тесла Београд, који важе од 01.01.2015. године и замењује ранији ценовник од 21.02.2007. године, као и Ценовник приступа сервисним и помоћним сервисним саобраћајницама на Аеродрому Никола Тесла Београд који важи од 01.11.2016. године. Према оба ценовника, накнада за приступ аеродромским инсталацијама пружаоцима земаљског опслуживања, односно раније хендлинг услуга, је за један аутомобил износила 1,10 евра, а за кетеринг возило 7,10 евра. У складу са овим ценовницима је тужилац и сачињавао испостављене фактуре. Тужени је на главној расправи ове доказе паушално оспорио наводећи да није користио услуге у наведеном обиму. Међутим, у ситуацији када тужилац доставља као доказ комплетне листе са јасно назначеним бројем пролазака возила туженог и регистарским ознакама тих возила по месецима, на туженом би био терет доказивања чињенице да није користио аеродромске услуге у оном обиму који је наведен у фактурама.

Поред тога, другостепени суд закључује да је тужени у току поступка истицао да врши услуге кетеринга само за потребе свог оснивача Air Serbia а.д. Београд, али није доставио доказе о томе да идентичну накнаду за коришћење аеродромске платформе плаћа његов оснивач. Уколико оснивач туженог сам снабдева своје ваздухоплове храном и пићем, онда оснивање туженог не би било ни потребно ни целисходно. Напротив, према стању у Регистру привредних субјеката тужени је

посебно привредно друштво, чија је претежна регистрована делатност кетеринг, а регистрована адреса његовог седишта се налази на Аеродрому Никола Тесла у Београду.

Према закључку другостепеног суда из изведених доказа и навода странака произлази да тужени за снабдевање ваздухоплова храном и пићем користи аеродромску инфраструктуру тужиоца који је оператор Аеродрома Никола Тесла Београд, односно да му тужилац омогућава овакво коришћење. Из претходно донетих пресуда између истих странака, а поводом наплате исте накнаде, произлази да тужени користи аеродромску инфраструктуру још од 2006. године и да до сада никада није добровољно плаћао ову накнаду, већ је тужилац био принуђен да води парничне поступке против туженог ради наплате. Имајући у виду овако дуг временски период, не може се извести закључак на који указује тужени да странке нису у уговорном односу. Уколико тужени користи аеродромске услуге тужиоца у периоду од 2006. до 2018. године, дакле више од 12 година, при чему му тужилац све време омогућава приступ аеродромској инфраструктури у складу са законом, а постоји и јавно објављен ценовник за ову врсту услуга који је према садржини преписке између странака познат туженом, онда произлази закључак да између странака постоји уговорни однос у смислу члана 130. Закона о ваздушном саобраћају. Чињеница да странке нису закључиле формалан, писани уговор не значи да нису постигле сагласност о свим битним елементима уговора и да га не примењују, с тим да тужени одбија да плаћа накнаду, чија му је висина позната.

Другостепени суд даље закључује да не постоје правни разлози који би искључивали обавезу туженог на плаћање накнаде, па је првостепену пресуду делимично преиначио. То са разлога што је тужени у току поступка истакао приговор застарелости тужиоцевог потраживања, позивајући се на трогодишњи рок застарелости из члана 374. Закона о облигационим односима. С обзиром да тужилац потражује од туженог различите накнаде које му је фактурисао у периоду од 2011. до 2018. године, а тужба у овој правној ствари је поднета Привредном суду у Београду 20.12.2018. године, па имајући у виду наведену законску одредбу, застарела су она потраживања по фактурама које су доспеле за наплату пре 20.12.2015. године.

Из наведеног разлога је првостепена пресуда делимично преиначена и усвојен тужбени захтев за исплату новчаног потраживања тужиоца према туженом по рачунима који су доспели након 20.12.2018. године, а у износу од 24.332.810,27 динара. У преосталом делу, за 10.185.806,29 динара потраживање је застарело, па је у том делу и потврђена првостепена пресуда.

Тужилац је туженом фактурисао и камату обрачунату на рачуне који су плаћени у доцњи. Фактура издата 13.02.2015. године на износ од 7.149,07 динара је доспела за наплату 22.02.2015. године, па је и ово потраживање застарело у смислу члана 372. Закона о облигационим односима. Друга фактура од 08.02.2018. године на износ од 631.685,19 динара доспела је за наплату 18.02.2018. године, а ради се о камати на главни дуг по већем броју рачуна које је тужени платио са закашњењем у току 2017. године. Потраживање камате по овом рачуну није застарело, па је и у погледу камате побијана пресуда потврђена у делу у којем је одбијен захтев за износ од 7.149,07 динара, а преиначена је и усвојен је захтев у погледу износа од 631.685,19 динара са каматом од дана подношења тужбе па до исплате, у складу са чланом 279. ст. 2. Закона о облигационим односима.

Према оцени Врховног суда, овакав закључак другостепеног суда се не може прихвати за сада, као правилан.

У ревизији тужени истиче, битне повреде поступка које се огледају у томе да је другостепени суд без расправе извео неблаговремене доказе тужиоца и доказе који нису ни изведени пред првостепеним судом, да није правилно применио правила о терету доказивања, да није на правилан начин ни утврдио висину досуђеног дела тужбеног захтева, што све има за последицу да чињенично стање није правилно утврђено а што даље има за последицу погрешну примену материјалног права.

Основано се по оцени ревизијског суда у ревизији туженог истиче, да је другостепени суд побијану одлуку засновао на доказима који нису били изведени у поступку пред првостепеним судом, и то без одржавања расправе и на тај начин утврдио чињенично стање које се разликује од чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку.

Овако поступање другостепеног суда је супротно одредби члана 394 став 1 тачка 1 Закона о парничном поступку, којом је прописано да другостепени суд може да преиначи првостепену пресуду само уколико је на основу расправе утврдио другачије чињенично стање од оног из првостепене пресуде.

На тај начин је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези са чланом 394 став 1 тачка 1 Закона о парничном поступку као и у вези са чланом 383 став 3 и став 4 овог закона, због чега се побијана пресуда мора укинути и предмет вратити другостепеном суду на поновно одлучивање.

Другостепени суд ће поново одлучити о жалби тужиоца, па уколико оцени да у поступку по жалби треба извести додатне доказе са циљем да се правилно утврди чињенично стање, у том случају је обавезан да закаже и одржи расправу, утврди све релевантне чињенице о основу и висини тужиоачевог потраживања које је предмет захтева и донесе одлуку о тужбеном захтеву.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић